

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 7308
Αριθμ. Πρωτ. Αίτησ. Κατ. Εγγράφων: 786
Ημερομ. Κατάθεσης: 25/7/2026

ΕΡΩΤΗΣΗ ΚΑΙ ΑΙΤΗΣΗ ΚΑΤΑΘΕΣΗΣ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

Αθήνα, 25 Ιουλίου 2026

Προς: Τον Υπουργό Εσωτερικών, κ. Θεόδωρο Λιβάνιο

Θέμα: «Ανάγκη διασφάλισης της διοικητικής και οικονομικής επάρκειας των Δήμων για την αποτελεσματική άσκηση των αρμοδιοτήτων τους»

Κύριε Υπουργέ,

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση αποτελεί βασικό πυλώνα της δημόσιας διοίκησης και καλείται να ανταποκρίνεται καθημερινά σε ένα διαρκώς διευρυνόμενο φάσμα αρμοδιοτήτων, το οποίο εκτείνεται από την καθαριότητα, την κοινωνική πολιτική και τη συντήρηση των δημοτικών υποδομών έως την πολιτική προστασία, τις πολεοδομικές λειτουργίες, τον ψηφιακό μετασχηματισμό και την υλοποίηση αναπτυξιακών παρεμβάσεων.

Η αποτελεσματική άσκηση των αρμοδιοτήτων αυτών προϋποθέτει την εξασφάλιση επαρκών οικονομικών, ανθρώπινων και οργανωτικών πόρων. Άλλωστε, κατά την παράγραφο 5 του άρθρου 102 του Συντάγματος, το Κράτος οφείλει να λαμβάνει τα αναγκαία νομοθετικά, κανονιστικά και δημοσιονομικά μέτρα για την εξασφάλιση της οικονομικής αυτοτέλειας και των αναγκών των οργάνων τοπικής αυτοδιοίκησης, ενώ κάθε μεταβίβαση αρμοδιοτήτων προς αυτούς συνεπάγεται και τη μεταφορά των αντίστοιχων πόρων.

Ιδιαίτερο προβληματισμό προκαλούν, συνεπώς, τα ευρήματα της μελέτης της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας και της Ελληνικής Εταιρείας Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης για το πραγματικό κόστος άσκησης των αρμοδιοτήτων των Δήμων, η οποία παρουσιάστηκε στη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΕΔΕ της 22ας Ιουλίου 2026. Σύμφωνα με την ΚΕΔΕ, πρόκειται για συστηματική αποτύπωση του λειτουργικού κόστους των Δήμων, η οποία συνδυάζει οικονομικά δεδομένα, στοιχεία στελέχωσης, διεθνείς πρακτικές και ποιοτική έρευνα^{1, 2}.

¹ <https://www.voria.gr/article/kede-antimetopoi-me-oikonomiki-asfyxia-kai-dramatiki-ypostelehosi-oi-dimoi-tis-horas>

² <https://kede.gr/meleti-koustous-leitourgias-dimon-gia-tin-askisi-ton-armodiotiton-tous/>

Με τα στοιχεία που παρουσιάστηκαν, μόλις το **57% των προβλεπόμενων θέσεων στα ψηφιακά οργανογράμματα των Δήμων** είναι καλυμμένο, ενώ οι ελλείψεις είναι ακόμη εντονότερες σε κρίσιμες ειδικότητες, όπως οι μηχανικοί και οι ειδικοί πληροφορικής. Η υποστελέχωση εμφανίζεται ακόμη μεγαλύτερη στους μικρούς, ορεινούς και νησιωτικούς Δήμους, περιορίζοντας ουσιαστικά την επιχειρησιακή τους ικανότητα και τη δυνατότητά τους να σχεδιάζουν, να αδειοδοτούν και να υλοποιούν έργα και υπηρεσίες.

Παράλληλα, σύμφωνα με την επίσημη παρουσίαση της ΚΕΔΕ, το συνολικό λειτουργικό κόστος των Δήμων για το 2025 ανέρχεται σε **5,35 δισ. ευρώ**, ενώ η χρηματοδοτική απόκλιση υπολογίζεται σε περίπου **2,5 δισ. ευρώ**. Από το συνολικό κόστος, το 46,4% αφορά δαπάνες προσωπικού και το 27,2% λειτουργικές δαπάνες, γεγονός που καταδεικνύει ότι σημαντικό μέρος των δημοτικών προϋπολογισμών κατευθύνεται σε βασικές και ανελαστικές λειτουργίες.

Κατά την παρουσίαση των αποτελεσμάτων αναφέρθηκε, επίσης, ότι από τη συνολική χρηματοδοτική απόκλιση ποσό άνω των **1,3 δισ. ευρώ** αντιστοιχεί σε καθημερινές λειτουργικές ανάγκες και ποσό άνω των **1,2 δισ. ευρώ** σε ανάγκες συντήρησης και αναβάθμισης των δημοτικών υποδομών.

Οι ελλείψεις αυτές έχουν άμεσες συνέπειες για την καθημερινότητα των πολιτών. Επηρεάζουν τη συντήρηση σχολικών και δημοτικών κτιρίων, του τοπικού οδικού δικτύου, των αθλητικών και πολιτιστικών εγκαταστάσεων, την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών, την πολιτική προστασία, την ψηφιακή ασφάλεια και την ταχύτητα διεκπεραίωσης διοικητικών και τεχνικών διαδικασιών.

Περαιτέρω, σύμφωνα με τα συγκριτικά στοιχεία που παρουσιάστηκαν στο πλαίσιο της μελέτης, η Ελλάδα υπολείπεται σημαντικά στους δείκτες διοικητικής και δημοσιονομικής αποκέντρωσης, καθώς φέρεται να κατατάσσεται στην 23η θέση μεταξύ των 27 κρατών-μελών ως προς την ουσιαστική άσκηση αρμοδιοτήτων από την Τοπική Αυτοδιοίκηση και στην τελευταία θέση ως προς τη δημοσιονομική αποκέντρωση.

Η αποτελεσματικότητα του νέου θεσμικού πλαισίου δεν μπορεί να κριθεί μόνο από την κωδικοποίηση ή την αναδιάταξη των αρμοδιοτήτων. Εξαρτάται κατεξοχήν από το κατά πόσο οι Δήμοι διαθέτουν το αναγκαίο προσωπικό, τη χρηματοδότηση και τα οργανωτικά μέσα για να εφαρμόσουν τις προβλέψεις του.

Στο ίδιο πλαίσιο, η ΚΕΔΕ έχει προτείνει τη σταδιακή προσαρμογή των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων, ώστε σε βάθος πενταετίας να προσεγγίσουν το **7% των καθαρών εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού**, με στόχο την κάλυψη της χρηματοδοτικής απόκλισης και την ουσιαστική αντιστοίχιση αρμοδιοτήτων και πόρων.

Κατόπιν των ανωτέρω, ερωτάται ο κ. Υπουργός:

1. Αποδέχεται το Υπουργείο τα βασικά συμπεράσματα της μελέτης της ΚΕΔΕ και της ΕΕΤΑΑ ως προς το πραγματικό κόστος άσκησης των αρμοδιοτήτων των Δήμων, τη χρηματοδοτική απόκλιση και το ποσοστό κάλυψης των προβλεπόμενων θέσεων; Εάν όχι, ποια είναι η αντίστοιχη τεκμηριωμένη εκτίμηση του Υπουργείου για καθένα από τα μεγέθη αυτά;
2. Πόσες προβλεπόμενες θέσεις στους Δήμους είναι σήμερα καλυμμένες και πόσες κενές, ανά Δήμο, κατηγορία και ειδικότητα προσωπικού; Ποιος είναι ο προγραμματισμός προσλήψεων για την κάλυψη των ελλείψεων, ιδίως σε μηχανικούς, στελέχη πληροφορικής και λοιπές κρίσιμες ειδικότητες, και ποιο είναι το συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα υλοποίησής του;
3. Ποιος είναι ο σχεδιασμός και το χρονοδιάγραμμα της Κυβέρνησης για τη σταδιακή κάλυψη της χρηματοδοτικής απόκλισης μεταξύ του κόστους των αρμοδιοτήτων που ασκούν οι Δήμοι και των πόρων που τους αποδίδονται; Εξετάζεται η πρόταση για προσαρμογή των ΚΑΠ, ώστε να προσεγγίσουν σε βάθος πενταετίας το 7% των καθαρών εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού και, εάν όχι, ποια εναλλακτική χρηματοδοτική στρατηγική θα εφαρμοστεί;
4. Ποια συγκεκριμένα δημοσιονομικά, διοικητικά και οργανωτικά μέτρα προβλέπονται για την εφαρμογή του ν. 5314/2026, ώστε οι αρμοδιότητες που καταγράφονται ή αναδιατάσσονται με τον νέο Κώδικα να συνοδεύονται από τους αντίστοιχους πόρους και το αναγκαίο προσωπικό, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 102 του Συντάγματος;
5. Ποια ειδικά μέτρα θα ληφθούν για τους μικρούς, ορεινούς και νησιωτικούς Δήμους, στους οποίους η υποστελέχωση και το αυξημένο κόστος παροχής υπηρεσιών περιορίζουν εντονότερα τη διοικητική και επιχειρησιακή ικανότητα;

ΑΙΤΗΣΗ ΚΑΤΑΘΕΣΗΣ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

Παρακαλείται ο κ. Υπουργός να καταθέσει στη Βουλή:

1. Κάθε αξιολόγηση, υπηρεσιακό σημείωμα, εισήγηση ή άλλη έγγραφη επεξεργασία των αρμόδιων υπηρεσιών του Υπουργείου Εσωτερικών σχετικά με τη μελέτη της ΚΕΔΕ και της ΕΕΤΑΑ και τα συμπεράσματά της.
2. Τα πλέον πρόσφατα αναλυτικά στοιχεία για τις προβλεπόμενες, καλυμμένες και κενές θέσεις προσωπικού των Δήμων, ανά Δήμο, κατηγορία, κλάδο και ειδικότητα, καθώς και τα αντίστοιχα στοιχεία του έτους 2025 που χρησιμοποιεί το Υπουργείο για τον προγραμματισμό ανθρώπινου δυναμικού.
3. Τη μεθοδολογία, τους υπολογισμούς και τα διαθέσιμα υπηρεσιακά στοιχεία βάσει των οποίων το Υπουργείο προσδιορίζει το κόστος άσκησης των δημοτικών αρμοδιοτήτων και το ύψος και την κατανομή των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων.

Οι ερωτώντες Βουλευτές

Δρ. Μιχαήλ Χουρδάκης
Βουλευτής Α' Θεσσαλονίκης
Καθηγητής | Τμήμα Ιατρικής, Α.Π.Θ.

Αρετή Παπαϊωάννου
Βουλευτής Β' Θεσσαλονίκης